

INSTINKTIVNÍ REAKCE

Jack Haldeman (1941–2002) byl autorem dvou tuctů sci-fi povídek a hrstky románů, z nichž většinu napsal ve spolupráci s dalšími autory. Za přečtení rozhodně stojí *Echoes of Thunder* a *High Steel*, dva romány vzniklé ve spolupráci s Jackem Dannem.

Mimozemšťan, jehož planeta válčí se Zemí, se objeví u jedné z našich misí a domáhá se azylu. Personál stanice čítá dvanáct lidí a všichni jsou loajální Zemí. Dříve, než může být o mimozemšťanovi podáno hlášení, je nalezen ve své ubikaci mrtvý...

Všude jsou mrtvá těla, nehledě na jednoho dočista mrtvého mimozemšťana, který možná byl a možná nebyl vyslanec. Jsem si jistý pouze jednou věcí, a sice že je mrtvý a že já jsem tu špinavost neudělal. Teď musím udělat jediné – najít vraha ještě předtím, než se stanu další obětí.

Mělo by to být celkem snadné. Od dnešního rána už nás zbylo jen šest.

Než mimozemšťan přiletěl, bylo nás na orbitální výzkumné stanici dvanáct. Pět biologů, studujících mimozemské tvorečky, místní počítačový maniak a šest vojáků, kteří dohlíželi na civilisty a dávali pozor na invazi mimozemšťanů.

Já, já jsem biolog. Specialista přes břicha. Gastroenterologie mě ale dostatečně nepřipravila ani na stopování vraha, ani jak čelit mimozemské invazi. To ale předbívám. Na začátku nás bylo dvanáct, žádný mimozemšťan, který byl možná vyslancem, a rozhodně žádná mrtvá těla.

Tohle místo je základní výzkumná stanice IV. třídy, standardní míchanice vyměnitelných zásuvných jednotek. Ty naše, to byly většinou moduly s ochrannými nádobami na bioobsah, protože původně jsme měli strávit několik let průzkumem těch forem života, které dokážeme seškrábnout z planety, okolo níž právě obíháme. Ať už budou jakékoli. Planetě říkáme Blátokoule a zdá se, že se nachází někde kolem 27. stupně na Univerzální evoluční stupnici, kde už rybám začínají růst nohy, ale ještě nevědí, co si s nimi počít.

Většina tvorečků, které jsme přivlekli sem nahoru, měla opravdu jednoduchý žaludek, co mě moc nepotěšil. Podepsal jsem to na těchhle neckách na pět let a doufal jsem, že to bude projekt, jaký mi v oboru udělá jméno, ale všechno, co mě zatím potkalo, bylo pár jednoduchých žaludků a mrtvý mimozemšťan, který mohl být buď vyslancem anebo, aspoň podle toho, co vím, nějakým pomateným mimozemským psychoušem. Ať už je to jak chce, po celé téhle zatracené kajutě se válejí mimozemské vnitřnosti, a není nic mrtvějšího než mrtvola. Všichni biologové si tenhle základní fakt uvědomují.

Ze dvou nádrží jsme udělali márnici, tím že jsme v nich snížili teplotu a napumpovali tam atmosféru s nízkým obsahem kyslíku a vysokým obsahem dusíku. V jedné nádrži je mimozemšťan, ve druhé lidé. Už tam začíná být našlapáno.

Mám ty nádrže rád, vlastně jsou to zapečetěné malé místnosti o velikosti asi tak vaší průměrné garsonky doma na Zemi, což znamená, že na něco jsou až příliš velké a na většinu čehokoli jiného příliš malé. V nádržích můžeme ovládat prakticky všechno – atmosféru, teplotu, gravitaci, světlo. Řekněte si a my je dokážeme přizpůsobit, jak budeme chtít. Takhle my vědci provádíme naše vědecké výzkumy.

Máme Velké Waldo, což jsou robotické věci, co chodí uvnitř nádrže, když tam z nějakého důvodu nechceme být. Jako třeba že bychom umřeli, kdybychom se tam nadechli. Velké Waldo řídíme tak, že vklouzneme do postroje a nasadíme si takové ty podivné brejle. Ty se napojí na hologram v reálném čase, takže vidíme, co přesně děláme, a Velké Waldo se pohybuje podle nás, jenom je

mnohem silnější. Byl to jeden z nich, kdo zabil mimozemšťana. O tom, kdo měl v tu chvíli na sobě postroj, se pořád ještě debatuje, a počet debatujících a podezřelých rychle klesá.

Přílet mimozemšťana byl pořádný šok. S pavoukama do sebe bušíme hlavama už asi dvacet let. Na rozdíl od dvou dalších inteligentních ras, s kterými jsme se setkali, právě s pavoukama prostě žádná komunikace neexistovala. Buď zabili oni nás, nebo my je. Dokud nedorazil náš mimozemšťan, nikdy nedošlo ke kontaktu pavouka a člověka, aniž by nebyla jedna nebo druhá strana sprovedena ze světa. Když se to tak vezme, je to pořád ještě pravda.

Není to žádná totální válka, zdá se, že do sebe prostě čas od času vrazíme. Pokud jde o mě, myslím si, že vesmír je dost velký a že bychom se neměli plést jeden druhému do cesty. Připouštím, že nemám vojenské myšlení, takže se můžu mýlit, ale nemyslím si to.

No, nikdo z nás nemluvil pavoučí řečí, a protože mimozemšťan s sebou neměl správné hlasové vybavení, nedokázal mluvit naší lidskou. Ten tvor se buď pokoušel říct, že je vyslanec přinášející mírové návrhy, anebo to byl zabiják, co nás chtěl rozrhat na kusy.

Kapitán Baker, nejvyšší velitel našeho vojenského oddílu, ho chtěl na místě zabít a překlad nechat na později, ale vždycky, když on nebo jeho muži sáhli po zbraních, prostě nějak ztuhli na místě. Kapitán Baker říká, že ovlivňování mysli je oblíbený mimozemský špinavý trik, a možná je to i pravda. Nikdy předtím jsem se s žádným nesetkal.

Potom jako by se všechno přihodilo naráz. Když jsme se pokoušeli zavolat o pomoc, objevili jsme, že komunikační systém byl nadranc. Baker prohlásil, že mimozemšťan někomu ovlivnil mysl, aby ho zničil.

Takže jsme ulili mimozemšťana do jednoho z tanků, který jsme předtím vybavili vhodnou mimozemskou teplotou (chladno) a atmosférou (páchla jako bahenní plyn). Mohli jsme ho monitorovat hologramem, jenže nebylo úplně jasné, kdo je vězeň – jestli on nebo my.

Příští den byl mrtvý, zavražděný. A stejně tak někteří lidé. Nezastavilo se to.

Proto mám oči na štopkách, když jdu do kantýny a dávám si sojaburger a sklenici zelenkavé imitace mléčného nápoje. Ostržitě si všímám všeho, co se vymyká normálu. Mé vytrénované smysly registrují, že nám došla hořčice a že zbývající členové naší ztenčené posádky sedí kolem stolu a vyvalují jeden na druhého oči.

Kapitán Baker jí kuřecí sendvič. Syntentický. Má žaludek ze železa a žádný smysl pro humor. Když k tomu přidáte fakt, že si myslí, že jediný dobrý mimozemšťan je mrtvý mimozemšťan, pak to z něj dělá hlavního podezřelého na mém seznamu.

Po Bakerově levici sedí Carlos, malý voják s vyhýbavýma očima a velice šikovný, pokud jde o nožířské zboží. Vždycky má vytažený nůž a něco krájí. Právě teď krájí stejk na prkýnku a jeho ohromnému noži s asi půlmetrovou čepelí neodolá ani ten nejužší flák pseudomasa. Mimoszemšťan byl stejně jako většina lidí rozkrájený na spoustu malých kousků. V duchu jsem si Carlose jako podezřelého rozhodně nevyškrtnul.

Naproti Carlosovi sedí Maggie, bioložka. Štourá se v talíři vaječné náhražky s šunkovou imitací. Jejím oborem jsou nervová zakončení a bolest a taky je trochu odbornicí na elektroniku. Protože někdo zfalšoval holo běžící v reálném čase, zatímco byl mimozemšťan likvidován, není pro mě ještě úplně čistá.

Vedle Maggie je Michael, místní počítačový expert. Na hackera vypadá docela normálně, ale proklepnul jsem si jeho posudek, než se nalodil, a zjistil zajímavé věci. Než mu vymazali a předělali mysl, bylo v jeho anamnéze sebezničující chování včetně tří pokusů o sebevraždu, jeden zmařený politický atentát a pět záznamů o krutosti ke zvířatům.

Mám podezření, že se předělávka nemusela úplně povést.

Takže jim všem věřím asi jako svému švagrovi, což – nutno říct – není moc. Posadím se mezi Maggie a Michaela, abych si udržel Carlose a jeho nůž jak v dohledu, tak z dosahu. Třikrát kousnu do burgeru a všimnu si, že něco není v pořádku.

„Kde je Bert?“ ptám se. Není tu, takže je pravděpodobně vrahem. Kdo by si pomyslel, že právě Bert, ten vždy mírně se chovající statistik, může mít na svědomí takové příšerné vraždy? To jen

dokazuje, že nikdy nemůžete odhadnout, jaké odporné věci číhají v něčí šílené lebce.

„Bert?“ zeptala se Maggie a namočila si toast do falešného vejce. „Bert?“

„Přece si vzpomínáte na Berta,“ řekl jsem. „Blondák. Vyhýbavý. Vždycky se víc zajímá o čísla než o lidi. Nikdy jsem mu nevěřil.“

„Je mrtvý, Jime,“ hlesl Carlos.

„Mrtvý?“ zeptal jsem se.

„Na malinkaté kousky,“ přikývl Carlos, napíchl si plátek stejku a začal ho přežvykovat. „Sesbírali jsme, co se dalo, a dali jsme to do tanku.“

„To není dobrý,“ řekl jsem.

„Co jsi čekal, Jime?“ zeptal se kapitán Baker. „Máme tady válku a válka je peklo.“

„To, co jsme tady měli, byl mimozemšťan,“ opáčil jsem. „Mírumilovně sem přiletěl a někdo ho zabil.“

„Ale nejdřív umřel Fred,“ namítla Maggie. „Mohla to být pomsta.“

„Donna byla zabitá ještě před Fredem,“ opravil ji Carlos.

„To je věc názoru,“ prohlásil Michael. „Prohnal jsem všechna fakta přes počítač, a to, kdo kdy zemřel, stále ještě není jasné.“

„Ty bys nepoznal nějaký fakt, ani kdyby tě kousnul do zadku,“ vyštěkl Carlos. „A zapomínáš na Marvina.“

„Marvina to vysálo do kosmu,“ podotkl Michael. „Technicky vzato se nepočítá. Explozivní dekomprese není to samé jako být rozkrájený na kousky.“

„Marvina někdo vystrčil z přechodové komory bez skafandru,“ namítla Maggie. „Já říkám, že se to počítá.“

„Já taky,“ kývl kapitán Baker.

„Odsouhlaseno,“ uzavřel Carlos.

Přikývl jsem.

„Dobrá. Dobrá!“ Michael vytáhl kapesní terminál a začal ťukat do kláves. „Takže přidáme Marvina na seznam. Stejně potřebuju víc dat.“

„Co vlastně přesně děláš, Michaeli?“ zeptal se Carlos a s hlubokým podezřením pouličil na hackera oči.

„Programuju počítač tak, aby vytvořil psychologický profil vraha,“ odpověděl Michael. „Až to dokončím, budu o vrahovi vědět všechno, co se vědět dá.“

„To opravdu dokážeš udělat, synku?“ zeptal se kapitán Baker a upíral na Michaela své tvrdé, chladné oči.

„Jistě. Já dokážu přinutit počítač, aby udělal cokoli.“

„Vsadím se, že bys ho dokázal použít ke zfalšování hologramu a zamaskování vraždy,“ pronesl Carlos. „Chytřej chlapík jako ty by nejspíš dokázal ovládat Velké Waldo odkudkoli ze stanice a přitom používat takovouhle klávesnici, aniž by ho někdo viděl.“

„To bych sice dokázal, ale neudělal jsem to,“ odpověděl Michael. „Proč bych chtěl mimozemšťana nebo kohokoli jiného zabít, když už o tom mluvíme?“

„S hologramem někdo něco vyváděl,“ ozvala se Maggie. „Někdo nahrál smyčku mimozemšťana, spícího v nádrži, kterou jsme pro něj připravili. Pak prostě vložil falešnou smyčku do obvodu s reálným časem, a mezitím ho odkrouhnul. Byl to jednoduchý dvoustranný propojovací bod ve filtru zpětné vazby. Hračka. To by dokázal každý.“

„Já ne,“ řekl Carlos. „O takových věcech vůbec nic nevím.“

„Ani já,“ dodal kapitán Baker.

„Ani náhodou,“ broukl Michael.

„Já ani nevím, co to smyčka je,“ řekl jsem já.

Všichni jsme upřeně zírali na Maggie, když náhle Michaelův počítač dvakrát zapípal.

„Co je to?“ zeptal se Carlos.

„Počítač dokončil psychologický profil,“ odpověděl Michael. „Teď bychom měli mít jméno vraha.“

„No, tak to na nás vybal,“ prohodil Carlos. „Já to prostě miluju, jak vy vědátoři děláte ty svoje triky.“

Michael několik vteřin ťukal do klávesnice a pak se posadil zpět s širokým úsměvem na tváři.

„No?“ ozvala se Maggie.

„Vrahem je jednoznačně Bert,“ prohlásil Michael.

Všichni jsme na něj zírali v ohromeném tichu. Nakonec promluvil Carlos.

„Bert je mrtvej, ty tupče.“

Michael se uhodil do čela. „Sakra, já zapomněl! Musí mi tam někde chybět desetinná čárka nebo co.“

„Tobě chybí víc než jenom desetinná čárka, chlapče,“ prohlásil Carlos.

„Jdu pryč,“ ozvala se Maggie, odsunula židli a postavila se. „Vrazi nevrazi, musím přemístit tkáňové kultury. Kdybych je nedala každých šest hodin do čerstvých Petriho misek, ztratila bych dva roky práce.“

„Tvoje práce je pro tebe velmi důležitá, že ano?“ zeptal se Baker.

„Samozřejmě,“ odsekla Maggie.

„Dost důležitá, abys kvůli ní zabíjela?“

„To je směšné.“

„Kdyby ten mimozemšťan zůstal naživu, tak by tvůj experiment skončil, protože bychom se museli zabývat tím, kvůli čemu sem přiletěl. A kromě toho, kdyby komunikační panel fungoval, mohli bychom zavolat o pomoc a odletět odtud. Tvoje drahocenné tkáňové kultury by tu zůstaly a udusily se ve svých špinavých miskách.“

„Absurdní,“ ucedila Maggie. „Já jsem vědec, ne vrah. My vědci o život pečujeme, neničíme ho.“

„Vsadím se, že to říkáš všem svým bílým krysám,“ zazubil se Carlos. „Těsně předtím, než jim usekneš ty jejich malé hlavičky.“ Maggie vyrazila z kantýny pryč.

„Neměla by chodit sama,“ ozval jsem se. „Není to bezpečné.“

„Ale je, jestli je vrahem ona,“ řekl Carlos.

„To je fakt,“ připustil jsem.

„A je tu ještě jeden fakt, který by se měl zvážít,“ ozval se Baker.

„Jaký?“ zeptal jsem se.

„Když tady mluvíme tak otevřeně, Jime, tak bych asi měl vyslovit svoje podezření, že ani ty nejsi úplně to, co by se dalo nazvat normální.“

„Normální?“

„Nezdravě tě fascinují všechny ty zmatený vnitřní orgány. Když uvážím, že všechny oběti kromě jedné – a včetně toho mimozem-

ššana – něco nebo někdo rozkrájel na kusy – no, trochu mě to nutí k zamyšlení.“

„Ale já jsem vědec,“ protestoval jsem. „A trávící ústrojí není ani zdaleka zmatené. Je to zázračné spojení formy a funkce. Efektivita ve svém velevrcholném stadiu. Jen pomyslete na krásu peristaltické činnosti! Všechny ty nádherné trávící trubice, pulzující podle nápěvu napsaného před dávnými věky. Potraviny přeměněné na energii s maximální účinností! Ryzí krása!“

„Co myslíš, Carlosi?“ zeptal se Baker.

„Není normální,“ odpověděl. „Jim je pěkně nemocný štěňátko.“

„Rozhodně jsem kvůli němu ztratil chuť k jídlu,“ poznamenal Baker. „Půjdu se ještě jednou podívat na komunikační systém. Potřebujeme posily.“

„Pomůžu ti,“ přidal se Carlos a rychle se zvedl.

„Co si o tom myslíš?“ zeptal jsem se Michaela, když opustili kantýnu.

„Já si myslím, že ani oni nejsou úplně normální,“ odpověděl. „Jediný normální jsem tu nejspíš já. Bert byl normální, ale teď je mrtvý.“

Zazubil se bláznivým, pokřiveným úsměvem a nepřítomně vyfukal kód do svého kapesního terminálu. Rozhodl jsem se, že tu s ním nechci být sám, a odešel jsem také.

Maggie však měla pravdu v jedné věci. Život běží dál dokonce i tehdy, když je všude kolem vás smrt. Měl jsem rozdělaných několik experimentů, a než jsem je dokončil, uplynuly dvě nebo tři hodiny. Když jsem našel Maggie, byla ve společenské místnosti na třetí palubě. Držela nůž. Velký nůž.

Jak jsem tam vstoupil, Maggie vyskočila a já se vrhnul po noži. Ošklivá chyba. Byla to velká ženská. Silná a rychlá. Skončil jsem natažený na zádech s jejím kolenem na prsou a nožem u krku.

„Zabil jsi naposled, Jíme,“ řekla.

„Zadrž,“ zajíkl jsem se. „Máš špatného chlápka.“

„Dokaž to,“ řekla a tlačila nůž směrem dolů.

„Nejsem ozbrojený,“ protestoval jsem. „Kdybych byl tím bláznivým kráječem, procházel bych se tady bez nože?“

„To nestačí,“ řekla.

Náhle se od dveří ozval výkřik a do místnosti vrazil Carlos pokrytý krví. Podíval se na nás, znovu zařval a rozběhl se po chodbě.

„Co to bylo?“ zeptala se Maggie.

„Vypadalo to jako krví pocákaný Carlos,“ odpověděl jsem. „To on musí být vrah. Co takhle dát tu kudlu pryč?“

Pomalou od táhla nůž, ale nespouštěla ze mě oči. „Mohl by být obětí,“ řekla.

„Musíš mi věřit,“ já na to.

„Proč bych měla?“

„Protože já věřím tobě,“ zalhal jsem. „A to máš dokonce nůž.“

Chvilku o tom přemýšlela. „Dobře,“ kývla. „Trochu ti věřím, ale ten nůž neodložím.“

Jenže právě před tím nožem jsem chtěl utéct. Snadno to mohla být Maggie, kdo vystrašil Carlose, a tenhle její nůž, kdo ho tak zkrvavil.

Bloudili jsme chodbami a pokaždé, když jsme zahruli za roh, jsem očekával, že mě probodne Maggie nebo někdo jiný. Jo, a taky jsme našli, co zbylo z kapitána Bakera. Nebyl to pěkný pohled. Potom jsme našli kousky Carlose, roztroušené po celé druhé palubě. Začínal jsem mít trochu lepší pocit, pokud šlo o Maggie, ale mnohem horší, pokud šlo o naši situaci. Pak jsme narazili na Velké Waldo.

Ohromný kovový humanoid dupal chodbou směrem k nám a hrozivě se oháněl noži ostrými jako břitva a potřísněnými krví. Popadl jsem Maggie za ruku a skočili jsme do prvních otevřených dveří. Byla to kancelář. Zablokovali jsme dveře psacím stolem, ale nepočítal jsem, že by to vydrželo dlouho. Taky že ne.

Velké Waldo prorazilo dveře a rozštívalo psací stůl. Zastavilo se, prohlíželo si místnost a já si dokázal živě představit Michaela, jak otáčí hlavou s nasazenými brýlemi.

„Proč?“ zařval jsem. „Michaeli! Proč?“

„Protože jsem musel vyčistit systém,“ Michaelův hlas se ozval z reproduktoru humanoida, který se tyčil nad námi.

„Vyčistit?“ zeptal jsem se a přitom se vzdaloval od Maggie. Jak jsem se pohyboval, Waldovy senzory mě sledovaly.